

**Inventariserend veldonderzoek -
proefsleuven**

**Kottenseweg/Wooldseweg,
Winterswijk gemeente
Winterswijk (GD).**

 Laagland archeologie BV

december 2021
Versie 2 (definitief)
In opdracht van:
BJZ.nu

Colofon**Laagland Archeologie Rapport 692**

Inventariserend veldonderzoek - proefsleuven Kottenseweg/Wooldseweg te Winterswijk, gemeente Winterswijk (GD)

Auteur: Nick Hendriks en Hans Oude Rengerink

In opdracht van: BJZ.nu

Foto's en tekeningen: Laagland Archeologie

status rapport: definitief

Controle: Hans Oude Rengerink

Autorisatie: Hans Oude Rengerink

ISSN 2468-4759

Laagland Archeologie BV
Virulyweg 21F-G
7602 RG Almelo

Tel 06 - 49 88 34 03

E-mail: info@laaglandarcheologie.nl
KvK-Nummer: 75251876

© Laagland Archeologie BV, Almelo, december 2021

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers. Laagland Archeologie BV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Samenvatting

Laagland Archeologie heeft op 13 juli 2021 een Inventariserend veldonderzoek - proefsleuven uitgevoerd aan de Kottenseweg/Wooldseweg te Winterswijk, gemeente Winterswijk (GD). Op het terrein is eerder archeologisch onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek heeft uitgewezen dat de bodem in delen van het bouwterrein nog intact is en dat archeologische resten zijn te verwachten.

Op basis van dit onderzoek is door het bevoegd gezag besloten dat er een aanvullend onderzoek dient plaats te vinden in de vorm van een Inventariserend veldonderzoek - proefsleuven.

Het onderzoek had tot doel om gegevens te verkrijgen om de archeologische verwachting te toetsen en eventueel aanwezige vindplaatsen op te sporen en te waarderen. Op basis van de waardering kan de behoudenswaardigheid van de vindplaats binnen het plangebied worden vastgesteld. En diende antwoord te geven op de in het PvE opgestelde onderzoeksvragen

Het onderzoek bestond uit een proefsleuvenonderzoek conform het KNA protocol 4003 IVO-P

Samengevat zijn tijdens het onderzoek drie proefsleuven aangelegd. In alle proefsleuven zijn twee profielkolommen van één meter gedocumenteerd. Op basis van de profielen kan worden geconcludeerd dat oorspronkelijk in het noordelijke deel van het plangebied een laagte aanwezig was. Deze is al dan niet geleidelijk geëgaliseerd en opgehoogd met een puinlaag. In proefsleuven 1 en 2 zijn diverse recente verstoringen aangetroffen. Het vlak van proefsleuf 1 bestond grotendeels uit recente machinaal veroorzaakte verstoringen. In proefsleuf 2 bevonden zich enkele verstoringen, maar was de bodem grotendeels intact. Deze sporen zijn eveneens van recente of subrecente ouderdom (20^e of laat 19^e eeuw). Vermoedelijk gaat het om afvalkuilen. Oudere sporen zijn tijdens het onderzoek niet waargenomen en er zijn ook geen vondsten aangetroffen.

Op basis van deze resultaten kan geconcludeerd worden dat er binnen het plangebied geen archeologische vindplaats aanwezig is. Geadviseerd wordt om het plangebied vrij te geven ten aanzien van het omgevingsaspect 'archeologische waarden' en bij de vergunningverlening geen verdere voorwaarden te stellen ten aanzien van bodemroerende werkzaamheden. Het bevoegd gezag heeft dit advies overgenomen.

Samenvatting	3
1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding onderzoek	5
1.2 Afbakening onderzoeksgebied	6
1.3 Administratieve gegevens	6
2 Voorgaand onderzoek en verwachting	8
2.1 Resultaten voorgaand onderzoek	8
2.2 Archeologische verwachting	9
2.3 Selectiebesluit	10
3 Doel van het onderzoek	11
3.1 Doel van het onderzoek en motivatie	11
3.2 Onderzoeksvragen uit het PvE	11
4 Methoden	12
4.1 Onderzoeksmethodiek	12
5 Landschap en bodem	14
5.1 Geologie en geomorfologie	14
6 Archeologie	17
6.1 Sporen en structuren (zie bijlage 5)	17
6.2 Vondsten	21
6.3 Synthese	21
7 Onderzoeksvragen en conclusie	22
8 Selectieadvies	23
Literatuur en bronnen	24
BIJLAGE 1 AMZ-cyclus	25
BIJLAGE 2 Archeologische perioden	26
BIJLAGE 3 Sporenlijst	27
BIJLAGE 4 Vondstenlijst	28
BIJLAGE 5 Opgravingsvlakken; Puttenoverzicht met alle sporen	29
BIJLAGE 6 Profielen	30

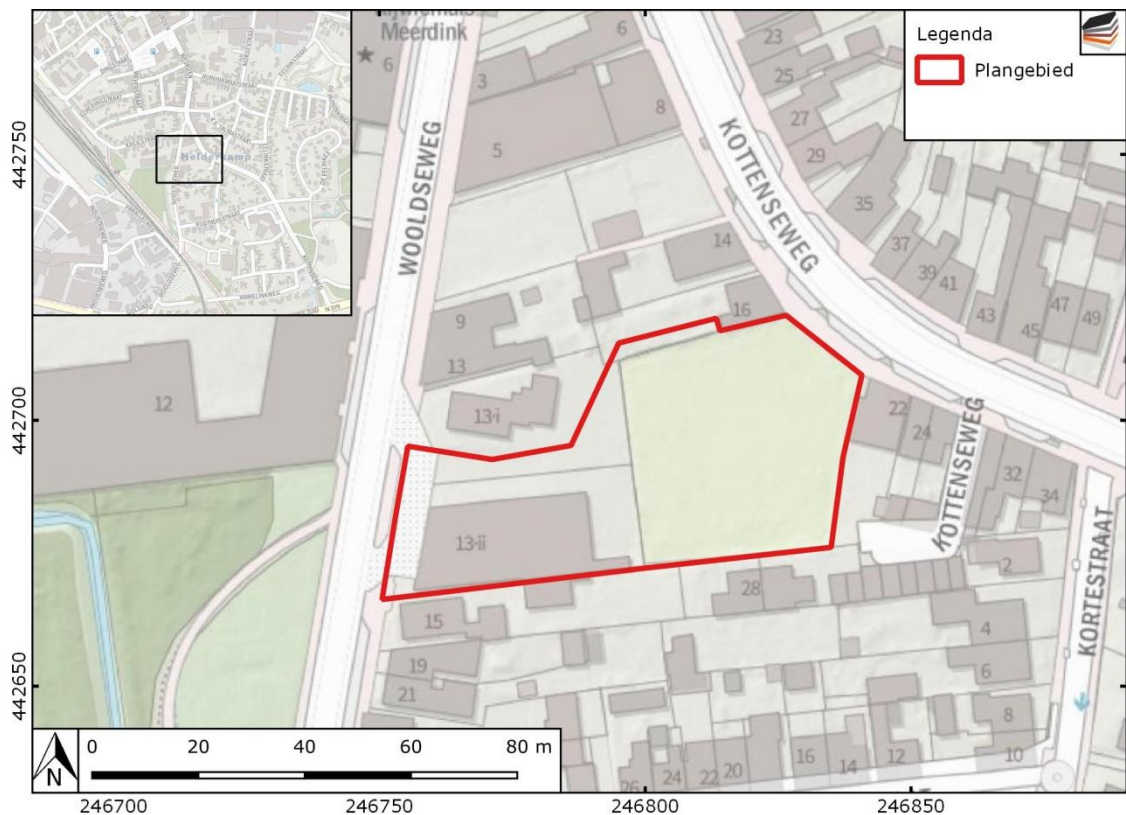
HOOFDSTUK 1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING ONDERZOEK

De aanleiding voor het onderzoek vormt de geplande bouw van nieuwe woningen aan de Wooldseweg te Winterswijk, gemeente Winterswijk (GD) (afbeelding 1). Op het terrein is in april 2021 een verkennend booronderzoek uitgevoerd.¹ Op basis van dit onderzoek is door het bevoegd gezag besloten dat er een aanvullend onderzoek dient plaats te vinden in de vorm van een Inventariserend veldonderzoek - proefsleuven.

Het doel van dit onderzoek is gegevens te verkrijgen om de archeologische verwachting te toetsen en eventueel aanwezige vindplaatsen op te sporen en te waarderen. Op basis van de waardering kan de behoudenswaardigheid van de vindplaats binnen het plangebied worden vastgesteld.

Het doel van de opdrachtgever is te voldoen aan de eisen en randvoorwaarden ten aanzien van het aspect archeologie, die gesteld worden in het bestemmingsplan/de verstrekte omgevingsvergunning. De opdrachtgever heeft geen aanvullende wensen kenbaar gemaakt.

Afbeelding 1. Ligging van het plangebied

¹ Theelen/Wijnen 2021.

1.2 AFBAKENING ONDERZOEKSGBIED

Het plangebied betreft de Kottenseweg/Wooldseweg in Winterswijk, gemeente Winterswijk (GD). Het terrein is in gebruik deels bebouwd, deel bestraat en deels in gebruik als grasland en heeft een omvang van 2974 m².

1.3 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS	
Provincie	Gelderland
Gemeente	Winterswijk
Plaats	Winterswijk
Toponiem	Kottenseweg/Wooldseweg
Kadastrale perceelnummer(s) ²	WTW00 - I - 15967 WTW00 - I - 12074 WTW00 - I - 12076
Laagland Archeologie projectnummer	WIKO212
Uitvoeringsperiode per deelproces	1. Voorbereiding: 6-7-2021 2: Veldwerk: 13-7-2021 3: Uitwerking: < 13-7-2021 4. Deponering: Na goedkeuring definitief rapport
Datum conceptrapportage	19-7-2021
Datum definitief rapport	2-12-2021
XY-coördinaten	246750/442665 246755/442694 246826/442719 246835/442675
Kaartblad	41E
Oppervlakte/lengte plangebied	2974 m ²
Datering	n.v.t.
Complextype	n.v.t.
Onderzoeksmeldingsnr	5091711100
AMK-terrein	n.v.t.
Vondstmeldingsnr.	n.v.t.
Type onderzoek	Inventariserend veldonderzoek - proefsleuven
Opdrachtgever	BJZ.nu contactpersoon: W. Bekke
Bevoegde overheid	Gemeente Winterswijk K. Meinderts
Goedkeuring bevoegde overheid	2-12-2021
Adviseur namens	M. Nieuwenhuis

² kadastralekaart.com

Inventariserend veldonderzoek - proefsleuven Kottenseweg/Wooldseweg te Winterswijk, gemeente Winterswijk (GD)

bevoegde overheid	Omgevingsdienst Achterhoek
Beheer documentatie	E-depot voor de Nederlandse Archeologie Archief Laagland archeologie BV Provinciaal Depot voor Bodemvondsten van Gelderland
Uitvoerder	Laagland Archeologie BV Virulyweg 21F-G 7602 RG Almelo 06 - 49 88 34 03
Projectleider	Hans Oude Rengerink Hans.Ouderengerink@laaglandarcheologie.nl

Tabel 1. Objectgegevens.

HOOFDSTUK 2 VOORGAAND ONDERZOEK EN VERWACHTING

2.1 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

Voor het plangebied is in 2021 reeds een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek door middel van verkennende boringen uitgevoerd.³ Hieronder worden beknopt de resultaten van dit onderzoek beschreven.

Bodem en geomorfologie

Winterswijk bevindt zich op het Oost-Nederlandse plateau, waarbij Winterswijk zich op een hoog gedeelte van dit plateau bevindt. De geologische bodemopbouw van het gebied is gecompliceerd, nergens in Nederland komen zoveel afzettingen uit diverse tijdperken aan de oppervlakte als bij het Oost- Nederlands plateau bij Winterswijk. In het Krijt en Tertiair is de aardkorst opgedrukt door inwendige krachten, wat resulteerde in de scheiding tussen het hogere Oost- Nederlandse Plateau en het lager gelegen Noordzeebekken. Deze overgang is bij Winterswijk zichtbaar in het landschap als een relatief steile helling.

Gedurende het Saalien, de voorlaatste ijstijd, zijn er onder het landijs keileemlagen gevormd. Gedurende het Eemien was het weer een warmere periode, waarna tijdens de laatste ijstijd, het Weichselien, het landijs zich weer uitbreidde. Het landijs bereikte Nederland echter niet gedurende deze ijstijd. Geologische processen bestonden voornamelijk uit erosie en sedimentatieprocessen. Door het grotendeels verdwenen vegetatiedek kon er onder andere door de (stormachtige) wind veel stuifzanden worden afgezet, die onder andere uitgestrekte gebieden bij Winterswijk met een pakket zand hebben afgedekt. Bij Winterswijk is in deze periode het Oost- Nederlandse plateau opgedeeld door erosiegeulen en dalen. In de lager gelegen gebieden zijn gedurende het Holoceen veengebieden ontstaan, die na veenontginningen nadien grotendeels zijn verdwenen.

Geomorfologisch en bodemkundig is het onderzoeksgebied niet gekarteerd (bebouwde kom). De omliggende geomorfologische eenheden zijn met name plateau-achtige vereffeningsresten en vereffeningsrest-welvingen ten oosten en westen van het plangebied. Ten noorden en zuiden bevinden zich met name dekzandwelvingen en vlakten van ten dele verspoelde dekzanden, met in het zuiden nog enkele kunstmatige verhogingen. De omliggende bodemtypen zijn met name beekerdgronden en veldpodzolgronden. Op de archeologische kaart van de gemeente bevindt het onderzoeksgebied zich in een zone met een enkeerdgrond.

³ Theelen/Wijnen 2021.

Archeologie

Op ca. 200 meter ten oosten van het plangebied is een AMK-terrein geregistreerd met archeologische resten uit de Late-Bronstijd en/of de IJzertijd. Ook zijn in de omgeving twee waarnemingen gedaan met vondsten uit de Late-Middeleeuwen en/of Nieuwe tijd. Op de kadastrale kaart van ca. 1832 is het plangebied onbebouwd en deels in gebruik als grasland en deels als bouwland. Vanaf het begin van de 20e eeuw begint de bebouwing rondom het plangebied uit te breiden en is in het oostelijke deel van het plangebied mogelijk bebouwing aanwezig. Direct grenzend aan het noordwesten van het plangebied wordt vanaf 1918 een benzine service station gerealiseerd. Ten oosten en noordoosten is het wegennet verder uitgebreid, inclusief bebouwing op enkele plaatsen. In 1948 wordt een industrieel pand gerealiseerd binnen het plangebied, dat achtereenvolgens in gebruik is voor brandstoffendetailhandel, autoreparatiebedrijf, -plaatwerkerij en -spuiterij, met bijkomende functie als autowasserij en parkeer- en stallingsbedrijf.

Tijdens het booronderzoek is als bovenste laag een puinlaag aangetroffen met een dikte van ca. 25-40 cm. Onder deze puinlaag is een dikke A-horizont aangetroffen. Bij sommige boringen bestaat de A-horizont uit drie verschillende lagen. Vermoedelijk betreft het de oude bouwvoor en twee akkerlagen. Direct onder de A-horizont is een BC-horizont van (ten dele verspoeld) dekzand.

Het bodemprofiel is karakteristiek voor oude bouwlanden. In de A-horizont zijn diverse archeologische indicatoren aangetroffen, bestaande uit baksteen- en houtskoolspikkels. Vermoedelijk zijn deze indicatoren afkomstig van elders en zijn deze door bemesting in het plangebied terecht gekomen. Deze kunnen niet aan een mogelijke vindplaats worden toegeschreven. In de natuurlijke ondergrond zijn geen indicatoren aangetroffen.

2.2 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

Op basis van het voorgaande onderzoek is er in het PvE een gespecificeerde archeologische verwachting opgesteld. In de omgeving van het plangebied zijn diverse bureau- en booronderzoeken uitgevoerd. Hierbij was de archeologische verwachting middelhoog tot hoog. Bij het booronderzoek zijn in veel gevallen geen bodemhorizonten aangetroffen onder het plaggendek. Ook is één proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Hierbij is een vindplaats uit de Late-Middeleeuwen aangetroffen.

Datering

Op basis van het booronderzoek zijn de oorspronkelijke bodemhorizonten reeds opgenomen in het plaggendek als gevolg van het agrarisch gebruik. Eventuele vindplaatsen uit het Laat- Paleolithicum en het Mesolithicum zijn daardoor vermoedelijk niet meer intact. Vooralsnog wordt daarom geen rekening gehouden met een vindplaats uit deze perioden. Verder wordt vooralsnog rekening gehouden met een brede archeologische verwachting.

Complextype

Omdat vooralsnog rekening gehouden wordt met een brede archeologische verwachting, wordt rekening gehouden met een groot aantal archeologische complextypen.

Omvang

Een vindplaats kan zich binnen het gehele plangebied bevinden of zich daar buiten nog uitstrekken. Voorafgaand aan het proefsleuvenonderzoek kan de omvang van een eventuele vindplaats nog niet worden vastgesteld.

Diepteligging

Op basis van de boringen ligt het archeologische niveau op een diepte tussen circa 50 en 100 cm onder maaiveld.

Gaafheid en conservering

De gaafheid van eventuele vindplaatsen kan variëren als gevolg van de wisselende diepten van de bodemverstoringen. Meestal is alleen in oude, opgevulde laagten en in diepe sporen zoals waterputten vanwege de natte condities sprake van redelijke conservatieomstandigheden. Mogelijk zijn in het onderzoeksgebied nog waterputten of – kuilen aanwezig, al dan niet met houten putconstructies (kistwerk, vlechtwerk of holle boomstammen).

Locatie

Een vindplaats kan zich binnen het gehele plangebied bevinden of zich daar buiten nog uitstrekken.

Uiterlijke kenmerken

Mogelijk aanwezige archeologische resten worden verwacht in de vorm van grondsporen en mobiele artefacten. Artefacten kunnen bestaan uit (bewerkt) vuursteen, natuursteen, aardewerkfragmenten, verbrande leem, baksteen, glas en metaal.

Mogelijke verstoringen

Historische bebouwing uit de 20^e eeuw kan ter plaatse van het plangebied verstoringen met zich mee hebben gebracht. Ook het huidige gebruik van het westelijke deel van het plangebied kan verstoringen met zich mee hebben gebracht.

2.3 SELECTIEBESLUIT

Op basis van dit onderzoek heeft het bevoegd gezag besloten dat er een aanvullend onderzoek in de vorm van een Inventariserend veldonderzoek - proefsleuven dient te worden uitgevoerd.

HOOFDSTUK **3** DOEL VAN HET ONDERZOEK

3.1 DOEL VAN HET ONDERZOEK EN MOTIVATIE

Het doel van het proefsleuvenonderzoek is om vast te stellen of er zich in het onderzoeksgebied archeologische vindplaatsen bevinden die bij een niet aangepaste uitvoering van de plannen bedreigd kunnen worden.

3.2 ONDERZOEKSVRAGEN UIT HET PVE

Voor het huidige onderzoek gelden de volgende onderzoeksvragen:

1. Zijn er in het onderzoeksgebied vindplaatsen met archeologische sporen en resten aanwezig?
2. Wat is de aard (complextype), omvang en fysieke kwaliteit daarvan?
3. Uit welke periode dateren deze?
4. Waar bevinden deze resten zich (horizontaal en verticaal)?
5. Hoe verhoudt de vindplaats zich ten opzichte van bekende vindplaatsen in de omgeving van het plangebied?
6. Wat is de bodemkundige opbouw en hoe intact is deze?
7. Wat is de waardestelling middels de KNA-waarderingscriteria? Is de vindplaats behoudenswaardig?

HOOFDSTUK 4 METHODEN

4.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd conform het PvE op 13 juli 2021. Tijdens het onderzoek zijn verspreid over het plangebied drie proefsleuven gegraven van 4 meter breed en 25 meter lang. De proefsleuven zijn aangelegd met behulp van een graafmachine met een gladde afwerkbak en conform de KNA-Leidraad Veldhandleiding Archeologie en de overige veldwerkspecificaties volgens het vigerende KNA-protocol IVO-P (4003) en de aanvullende eisen van het Programma van Eisen.

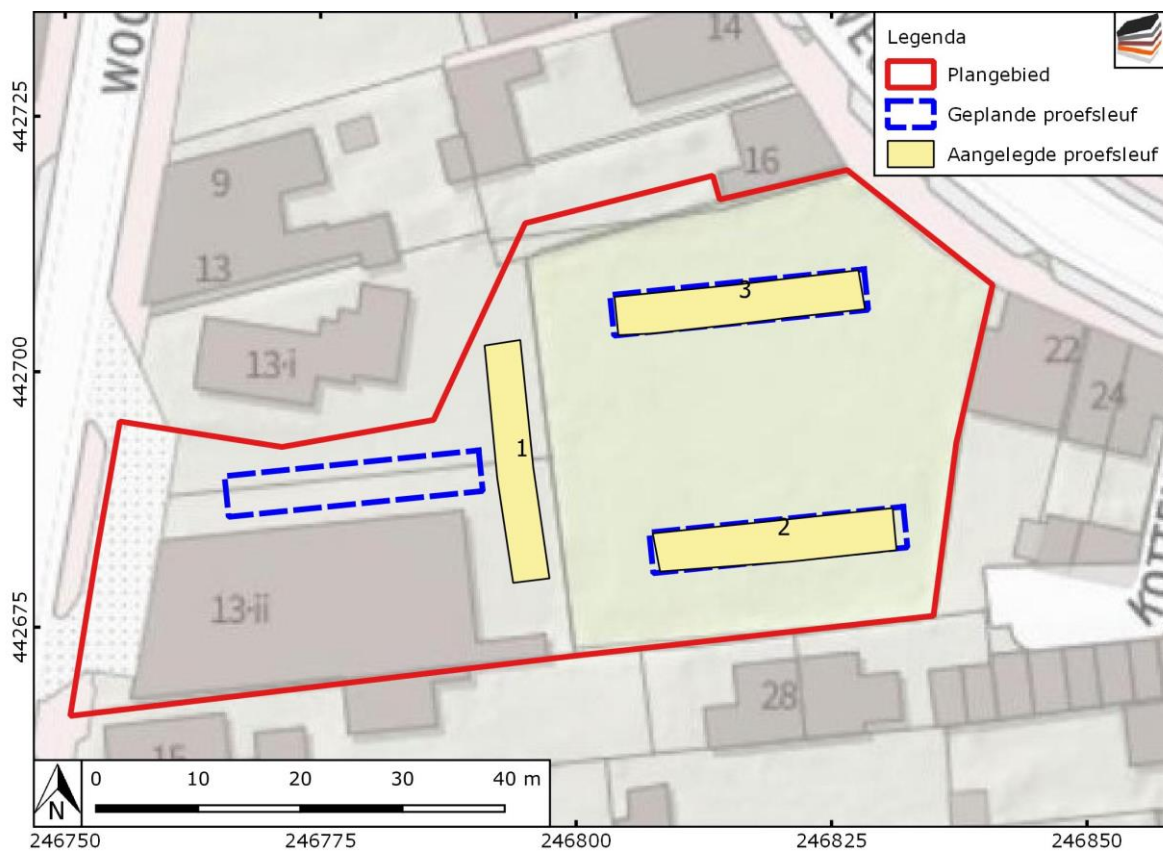
Ten opzichte van het puttenplan is de locatie van proefsleuf 1 gewijzigd. Dit is gedaan, omdat op de geplande locatie asfalt aanwezig was. Hierdoor was het niet mogelijk de proefsleuf op de geplande locatie aan te leggen. De proefsleuf is direct achter het gebouw, aangelegd, haaks op de geplande ligging. Op deze locatie waren klinkers aanwezig die verwijderd konden worden. De proefsleuf is op geplande lengte en breedte aangelegd, waardoor eenzelfde dekkingsgraad van het plangebied is bereikt. De overige proefsleuven zijn conform het puttenplan aangelegd.

In totaal is ca. 300 m² van het plangebied onderzocht. Het gehele plangebied heeft een oppervlakte van 2974 m². De dekkingsgraad van het onderzoek betreft daarmee ca. 10,1%. De locatie van de proefsleuven is gericht op een zo goed mogelijke verspreiding binnen het plangebied, waardoor de archeologische waarden binnen het gehele plangebied het best gewaardeerd kunnen worden. Gekozen is voor een oost-west oriëntatie, zodat de dekking van de proefsleuven binnen het plangebied optimaal is.

Alle sporen zijn met behulp van een GPS ingemeten in het Rijksdriehoeksstelsel. Rondom de put is om de drie meter de maaiveldhoogte opgemeten en in de put is om de drie meter de vlakhoogte ingemeten.

Ten behoeve van bodemonderzoek zijn in alle putten een tweetal profielkolom opgenomen. Deze profielen zijn gedocumenteerd conform de ASB. Aangezien de lagen voornamelijk antropogeen van aard waren, is er geen fysisch-geograaf betrokken geweest bij de documentatie van de profielen.

Op de locatie van proefsleuf 1 na, is het onderzoek volledig uitgevoerd conform het PvE.

Afbeelding 2. Puttenplan volgens het PvE.

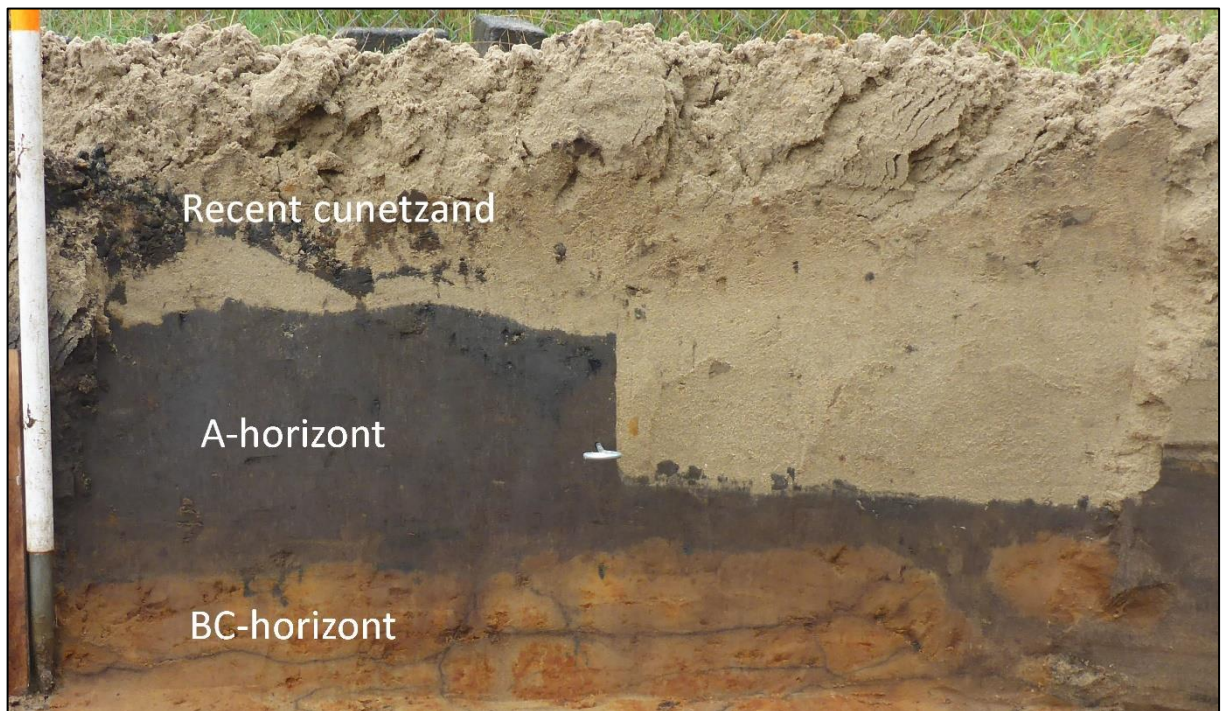
5 LANDSCHAP EN BODEM

5.1 GEOLOGIE EN GEOMORFOLOGIE

Ten behoeve van aardwetenschappelijk onderzoek zijn in alle proefsleuven twee profielkolommen van ca. één meter breed aangelegd tot in de natuurlijke ondergrond. De profielen zijn gedocumenteerd en beschreven middels de ASB.

Op basis van de profielen kan het plangebied in twee delen worden verdeeld. Het eerste deel betreft het perceel van Wooldseweg 13I en 13II, en het tweede deel betreft het perceel aan de Kottenseweg.

De bodem van perceel 13I en 13II was door graafactiviteiten grotendeels tot in de C-horizont verstoord (zie Afbeelding 8). De bovenste laag van het bodemprofiel betreft een laag van matig fijn, zwak siltig, matig grindig zand, dan recentelijk is gebruikt om het perceel op te hogen en te egaliseren. Onder deze laag bevindt zich een A-horizont, bestaande uit bruingrijs, matig fijn, zwak siltig, matig humeus zand. Hieronder bevond zich in de intacte delen van de proefsleuf een BC-horizont van matig fijn, zwak siltig, matig ijzerhoudend dekzand (Afbeelding 3). In de verstoorde delen van het perceel is de bodem tot in de C-horizont verstoord.

Afbeelding 3. Bodemopbouw van perceel Wooldseweg 13II, foto van profiel 102.

Afbeelding 4. Bodemopbouw in proefsleuf 2 zoals die bestaat in het zuidelijke deel van het perceel aan de Kottenseweg, foto van profiel 201.

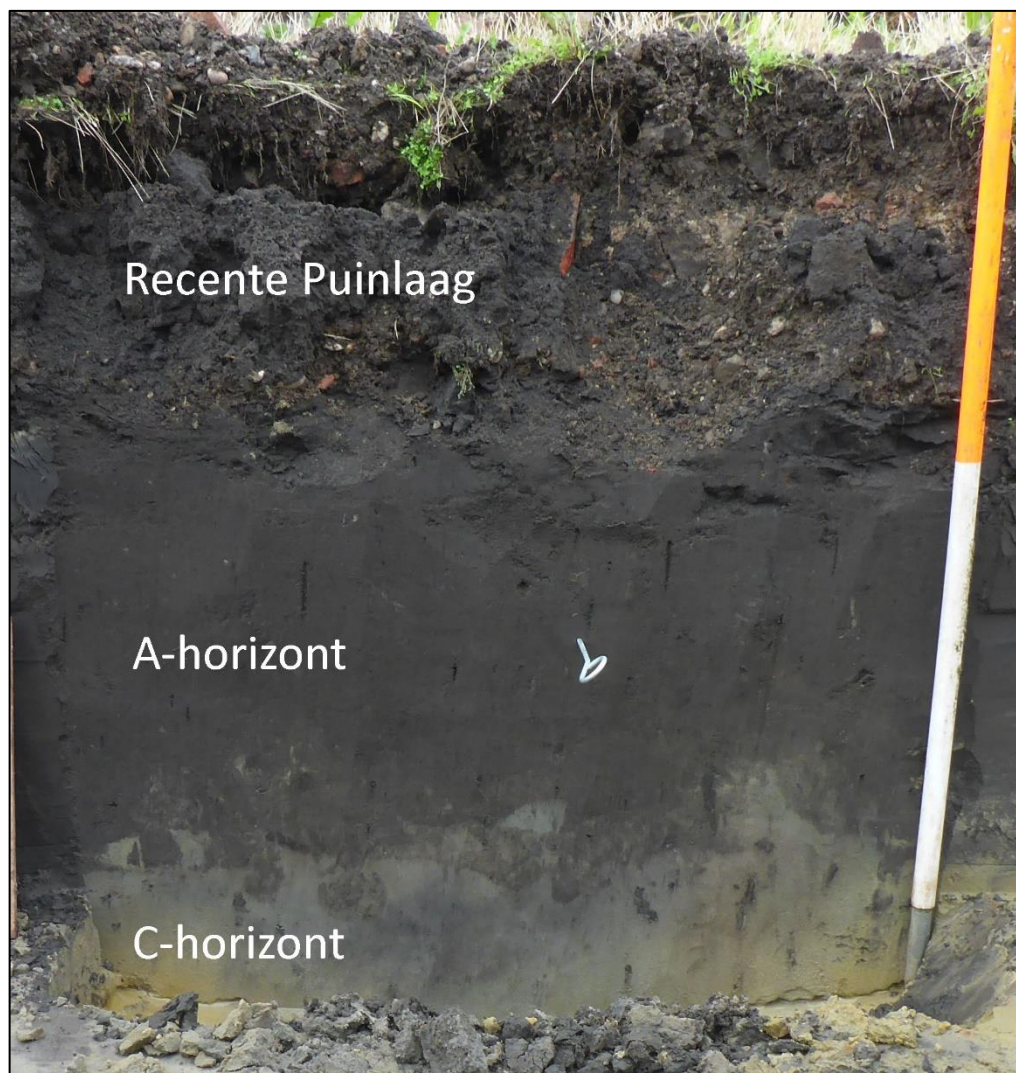
Hoewel de bodemopbouw van het perceel aan de Kottenseweg sterke vergelijkingen vertoont met de bodemopbouw aan de Wooldseweg, zijn er wezenlijke verschillen aanwezig (Afbeelding 4 en Afbeelding 5). De bovenste laag van het bodemprofiel bestaat uit een recente puinlaag. In deze puinlaag zijn grote stukken machinale baksteen, harde mortel en grind aanwezig. Deze laag is aangebracht ten behoeve van verharding van het perceel in de jaren '80 vanwege het stallen van caravans door een caravanhandelaar.⁴ Onder deze puinlaag is de A-horizont aanwezig, die bestaat uit matig fijn, zwak siltig, matig humeus donkerbruingrijs zand. In deze A-horizont zijn sporadisch fragmentjes baksteenpuin aanwezig. Deze laag is grotendeels ontstaan als een bouwlanddek waarvan de bovenkant tot aan de puinophoging het maaiveld vormde. De oorspronkelijke podzolbodem is afgetopt. Afgezien van het noordoostelijke deel van het plangebied (zie hieronder) van het perceel was in het opgravingsvlak nog een BC-horizont aanwezig onder deze A-horizont (zie afbeelding 4).

In het noordoostelijke deel van het plangebied bevond de C-horizont zich op een grotere diepte dan in het zuidelijke deel. De C-horizont bevond zich in het noordoostelijke deel op ca. 100 cm -mv, terwijl deze in het zuidelijke deel op slechts 65 cm -mv aanwezig was. De geelgrijze kleur en het ontbreken van roestvlekken duidt op reducerende bodemcondities. Van nature was hier sprake van een op een bekeerdgrond gelijkende bodem aanwezig in een laagte die in de Nieuwe tijd is geëgaliseerd. De puinlaag is op deze locatie aanzienlijk dikker dan op het zuidelijke deel van het plangebied waardoor ook met het aanbrengen van puin het perceel nog verder geëgaliseerd is.

Volgens het booronderzoek zou de A-horizont aan de Kottenseweg bestaan uit een bouwvoor en twee oudere akkerlagen.⁵ Op basis van de profielen in proefsleuven 2 en 3 zijn deze oude akkerlagen niet waargenomen. De A-horizont bestaat in deze profielen uit één laag.

⁴ Mondelinge info E. te Loo tijdens de uitvoering van het onderzoek.

⁵ Theelen/Wijnen 2021, 28.

Afbeelding 5. Bodemopbouw in proefsleuf 3 in de laagte aan de Kottenseweg, profielfoto van profiel 301.

6 ARCHEOLOGIE

6.1 SPOREN EN STRUCTUREN (ZIE BIJLAGE 5)

Het leesbare sporenvlak is aangelegd op de top van de natuurlijke ondergrond. De diepte van de natuurlijke ondergrond varieerde sterk. Het vlak is in proefsleuven 1 en 2 aangelegd op ca. 35,30 – 35,50 m +NAP. In de laagte in het noordelijke deel van het plangebied is het vlak aangelegd op een diepte van ca. 35 meter +NAP en loopt het vlak op naar 35,20 m +NAP.

In de vlakken van de proefsleuven 1 en 2 zijn meerdere sporen aangetroffen. Op basis van de scherpe begrenzing, de gevlekte vulling en het voorkomen van onder andere stukjes harde cement of beton zijn deze sporen als recente verstoringen geïnterpreteerd en hebben ze een overkoepeld spoornummer gekregen (S999). Vooral het vlak van put 1 was voor grote delen verstoord door grootschalige recente graafactiviteiten (Afbeelding 7) die duidelijk met een graafmachine zijn uitgevoerd.

Ook in put 2 zijn meerdere recente verstoringen aangetroffen. Het betreft een viertal grote bijna ronde en rechthoekige kuilen met doorsneden van circa 1,3 tot 1,6 m en enkele kleinere sporen. De sporen in zowel put 1 als 2 bevatten een vulling van grond die vergelijkbaar is met de bovenliggende A-horizont en enkele van deze sporen bevatten stukjes harde cement en een stuk grijze industriële dakpan.

Aangezien er op de kadastrale minuutplan tot in de 20^e eeuw geen gebouwen aanwezig zijn geweest is het niet waarschijnlijk dat deze sporen iets te doen hebben met bebouwing. Vermoedelijk gaat het om afvalkuilen. Overige sporen, van een grotere ouderdom, zijn tijdens het onderzoek niet aangetroffen.

Afbeelding 6. Het vlak in put 2 met recente sporen, onder andere met afdruk van een tractorband (rechtsvoor)

Afbeelding 7. Recente verstoringen in het vlak van put 2.

Afbeelding 8. Vlakfoto van proefsleuf 1, waarbij het vlak grotendeels bestaat uit recente verstoringen.

6.2 VONDSTEN

Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn geen vondsten aangetroffen, afgezonderd van recent baksteen en dakpanpuin, dat in het veld is gedeselecteerd.

6.3 SYNTHESE

Op basis van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek kan worden geconcludeerd dat grote delen van het perceel Wooldseweg 13I en 13II zijn verstoord door recente graafactiviteiten. Meer dan 50% van het vlak bestond uit recente verstoringen. De bovenste laag van de A-horizont lijkt te zijn afgegraven en het terrein is geëgaliseerd met cunetzand.

In het noordoostelijke deel van het plangebied is het cultuurdek aanzienlijk dikker. Dit dek ligt in een natuurlijke laagte waarin oorspronkelijk een beekdalbodem moet zijn gevormd.

In het perceel aan de Kottenseweg is een niet al te dik cultuurdek aanwezig onder een puinverharding uit de jaren tachtig van de vorige eeuw. De top van het dekzand was hier grotendeels opgenomen in het cultuurdek.

Ook op dit perceel zijn in put 2 enige recente verstoringen aangetroffen, maar deze zijn aanzienlijk kleiner dan de verstoringen in het perceel aan de Wooldseweg. Afgezien van wat recent materiaal (baksteen- en dakpanfragmenten) zijn er geen vondsten gedaan.

HOOFDSTUK 7 ONDERZOEKSVRAGEN EN CONCLUSIE

1. Zijn er in het onderzoeksgebied vindplaatsen met archeologische sporen en resten aanwezig?
Binnen het plangebied zijn alleen sporen aangetroffen, die op basis van de scherpe begrenzing, een vulling die vergelijkbaar is met het cultuurdek en wat recente baksteen, cement en dakpanresten als recente verstoring zijn geïnterpreteerd. Sporen met een grotere ouderdom zijn tijdens het onderzoek niet aangetroffen. Ook zijn geen vondsten gedaan die kunnen wijzen op een archeologische vindplaats.
2. Wat is de aard (complextype), omvang en fysieke kwaliteit daarvan?
Tijdens het onderzoek is geen archeologische vindplaats aangetroffen.
3. Uit welke periode dateren deze?
Tijdens het onderzoek is geen archeologische vindplaats aangetroffen.
4. Waar bevinden deze resten zich (horizontaal en verticaal)?
Tijdens het onderzoek is geen archeologische vindplaats aangetroffen.
5. Hoe verhoudt de vindplaats zich ten opzichte van bekende vindplaatsen in de omgeving van het plangebied?
Tijdens het onderzoek is geen archeologische vindplaats aangetroffen.
6. Wat is de bodemkundige opbouw en hoe intact is deze?
De natuurlijke bodem van het plangebied bestaat uit dekzand. In sommige gevallen is nog een BC-horizont aangetroffen onder de A-horizont. In het noordoostelijke deel van het plangebied bevindt het dekzand zich dieper dan in het zuidelijke deel. Vermoedelijk was in het noordoostelijke deel van het plangebied oorspronkelijk een laagte aanwezig. Deze laagte is in de nieuwe tijd met een cultuurdek opgevuld en in de jaren '80 is het terrein met slooppuin verder geëgaliseerd. In het perceel aan de Wooldseweg is deze puinlaag niet aanwezig, maar is het terrein opgehoogd met cunetzand.
7. Wat is de waardestelling middels de KNA-waarderingscriteria? Is de vindplaats behoudenswaardig?
Tijdens het onderzoek is geen archeologische vindplaats aangetroffen.

HOOFDSTUK **8** SELECTIEADVIES

Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn geen aanwijzingen aangetroffen van een archeologische vindplaats binnen het plangebied. Tevens is een groot deel van het perceel aan de Wooldseweg reeds verstoord. Het is daarmee onwaarschijnlijk dat binnen het plangebied een archeologische vindplaats aanwezig is. Geadviseerd wordt om het plangebied vrij te geven ten aanzien van het omgevingsaspect 'archeologische waarden' en bij de vergunningverlening geen verdere voorwaarden te stellen ten aanzien van bodemroerende werkzaamheden. Dit advies is overgenomen door het bevoegd gezag.

Literatuur en bronnen

SIKB, 2016. Inventariserend Veldonderzoek (Landbodems) (Field Survey IVO (soil) Protocol 4003. SIKB 2016. Gouda.

Theelen, L., J. Wijnen, 2021: *Bureauonderzoek en Inventariserend veldonderzoek - verkennende fase Kottenseweg/Wooldseweg te Winterswijk, gemeente Winterswijk (GD)*, Almelo (Laagland Archeologie Rapport 632).

KNA 4.0. Bijlage IV Waarderen van vindplaatsen

<http://www.sikb.nl/doc/KNA33/definitief/Deel%20II%20bijlage%20IV%20Waarderen%20van%20vindplaatsen%20versie%203.3.pdf>

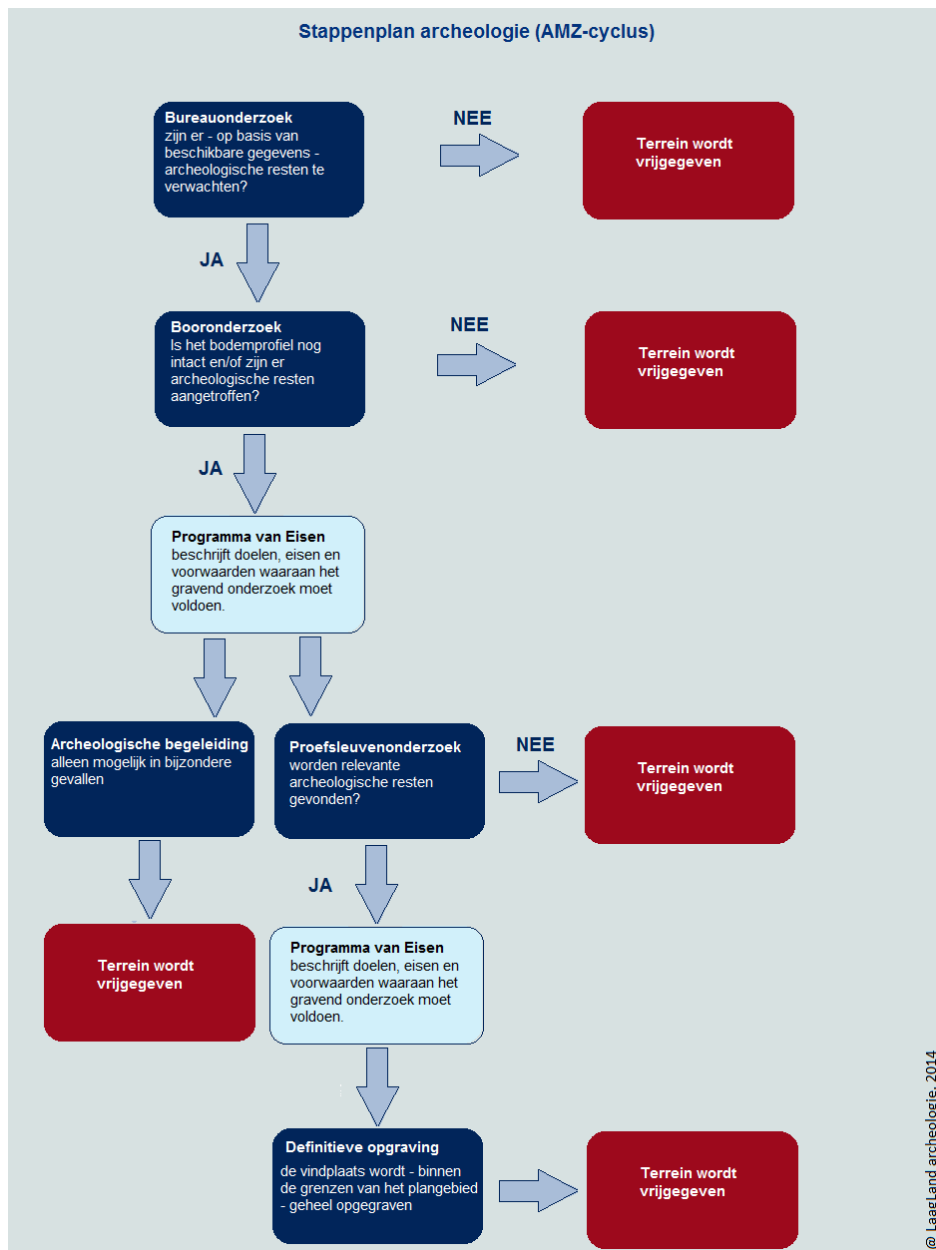
Gebruikte kaarten

Topografische kaart, schaal 1:10.000. Bron: www.pdok.nl. Geraadpleegd op 14-7-2021.

Lijst van afbeeldingen

AFBEELDING 1. LIGGING VAN HET PLANGEBIED.....	5
AFBEELDING 2. PUTTENPLAN VOLGENS HET PVE.	13
AFBEELDING 3. BODEMOPBOUW VAN PERCEEL WOOLDSEWEG 13II, FOTO VAN PROFIEL 102.....	14
AFBEELDING 4. BODEMOPBOUW IN PROEFSLEUF 2 ZOALS DIE BESTAAT IN HET ZUIDELIJKE DEEL VAN HET PERCEEL AAN DE KOTTENSEWEG, FOTO VAN PROFIEL 201.....	15
AFBEELDING 5. BODEMOPBOUW IN PROEFSLEUF 3 IN DE LAAGTE AAN DE KOTTENSEWEG, PROFIELFOTO VAN PROFIEL 301.....	16
AFBEELDING 6. HET VLAK IN PUT 2 MET RECENTE SPOREN, ONDER ANDERE MET AFDRUK VAN EEN TRACTORBAND (RECHTSVOOR)	18
AFBEELDING 7. RECENTE VERSTORINGEN IN HET VLAK VAN PUT 2.	19
AFBEELDING 8. VLAKFOTO VAN PROEFSLEUF 1, WAARBIJ HET VLAK GROTENDEELS BESTAAT UIT RECENTE VERSTORINGEN.	20

BIJLAGE 1 AMZ-CYCLUS

BIJLAGE 2 ARCHEOLOGISCHE PERIODEN

Archeologische perioden		Datering	
Nieuwe tijd	C	1795	
	B	1650	
	A	1500	
Middeleeuwen	Laat	1250	
	Vol	1050	
	vroeg	Ottoons	900
		Karolingisch	725
		Merovingisch	450
Romeinse tijd	Laat	270	
	Midden	70 na Chr.	
	Vroeg	15 voor Chr.	
Prehistorie	Ijzertijd	Laat	250
		Midden	500
		Vroeg	800
	Bronstijd	Laat	1100
		Midden	1800
		Vroeg	2000
	Neolithicum	Laat	2850
		Midden	4200
		Vroeg	4900/5300
	Mesolithicum	Laat	6450
		Midden	8640
		Vroeg	9700
	Paleolithicum	Jong	35.000
		Midden	250.000
		Oud	
	@ Laagland Archeologie, 2014		

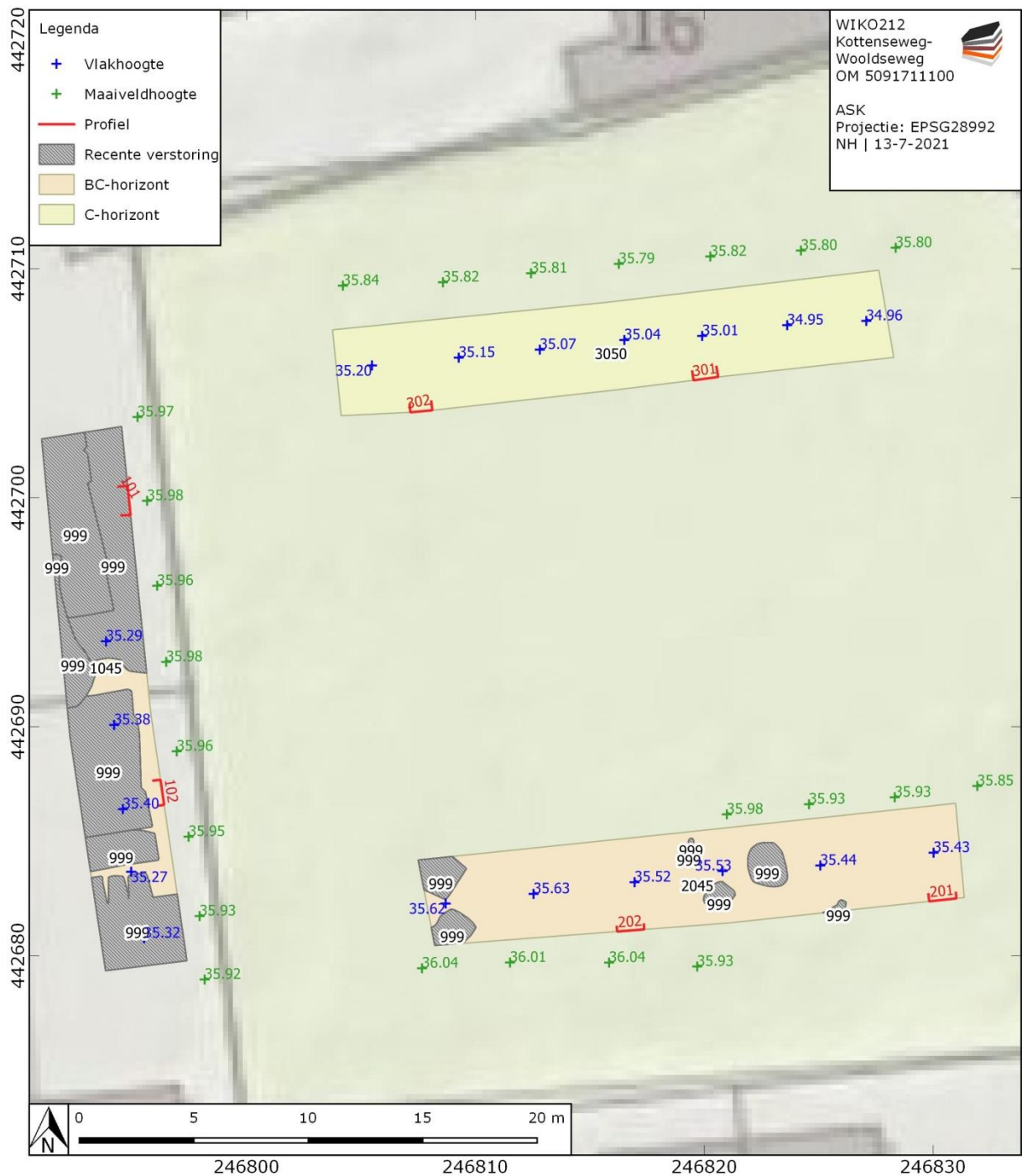
BIJLAGE 3 SPORENLIJST

Spoor	Vulling	Put	Vlak	Textuur	Kleur	Gevlekt	Interpretatie	Specifiek	Laaginterpretatie	Beginperiode	Eindperiode	Humus	Puin	Type puin	Mortel	Ijzer/Mangaan	Opmerking
999	0	1	1	X	-	-	VS	VSR	-	RECENT	RECENT	-	0	-	0	-	Overkoepelend spoornummer voor recente verstoringen
1001	0	1	102	Zs1	LGEBR	-	LG	LGGO	-	RECENT	RECENT	-	0	-	0	-	Recent cunetzand
1010	0	1	102	Zs1	DBRGR	-	LG	LGBO	-	-	-	h2	0	-	0	-	-
1045	0	1	102	Zs1	BROR	-	LG	LGN	BC	-	-	-	0	-	0	FE2	-
1050	0	1	102	Zs1	LORBR	-	LG	LGN	C	-	-	-	0	-	0	Fe1	-
2002	0	2	101	Zs1	DGR	-	LG	LGO	-	RECENT	RECENT	-	3	rb	1	-	Recente puinlaag
2010	0	2	101	Zs1	DBRGR	-	LG	LGBO	-	-	-	h2	0	-	0	-	-
2045	0	2	101	Zs1	BROR	-	LG	LGN	BC	-	-	-	0	-	0	FE2	-
2050	0	2	101	Zs1	LORBR	-	LG	LGN	C	-	-	-	0	-	0	Fe1	-
3002	0	3	104	Zs1	DGR	-	LG	LGO	-	RECENT	RECENT	-	3	rb	1	-	Recente puinlaag
3010	0	3	104	Zs1	DBRGR	-	LG	LGBO	-	-	-	h2	0	-	0	-	-
3050	0	3	104	Zs1	LORGE	-	LG	LGN	C	-	-	-	0	-	0	FE1	-
3051	0	3	104	Zs1	LGR	-	LG	LGN	C	-	-	-	0	-	0	-	-

BIJLAGE 4 VONDSTENLIJST

Niet van toepassing. Er zijn geen vondsten gedaan

BIJLAGE 5 OPGRAVINGSVLAKKEN; PUTTENOVERZICHT MET ALLE SPOREN

BIJLAGE 6 PROFIELEN

